

הרפתקות ראשונות

מאת יורם פרידמן, סגן מפקד 'ישראלה'

רוזט, 22.7.53. בבוקר החלה הפרוצדורה הרגילה בנמל, כאשר הופיעו הרופא ואנשי החוק בספינה. בהתחלה הם ניסו קצת "לקרוע" את מקס, אבל הוא ותיק בעניינים אלה וידע איך להסתדר אהם, כך שיצאנו מכל העסק יותר טוב משאר הספינות השכונות. הבעיה הראשונה שלנו היתה: איפה להתרחץ? כי מאז עזבנו את הארץ, לפני חמשה ימים, לא התרחצנו. העיקר — שאלנו פה ושם וגילינו שישנה מקלחת ציבורית ברחוב השני משמאל. החשמלטור (שלמה מנוחין האלוטאי) נשאר לשמור על הספינה ואנו — הופ! נשארו שעה שלמה תחת המים הצוננים. הענוג של מלכימ, לבסוף, מצוחצחים ומגולחים, חורגו לנמל ומצאנו את הספינה מוקפת קהל סקרנים הממטיר שאלות בלי הרף על החשמלטור החיור וחסר-האונים, בשפתו של הומרוס. אותו ערב היינו אורחיו של מד אלכטרף, אחד מיהודי העיר. השיחה נסבה על הארץ ובעיות הקליטה והפיטוח. אני חושב שההסברות שלנו יכולות להתחרות עם הנאום הציוני ביותר של השליח הגדול והמוכשר ביותר. אנב: העיתונאים כאן המטירו מחמאות כאלה עלינו... בפינה הפכנו "ששה שליחי ציון", ועוד בטיח.

חשמלטור חוזר שתוי

23.7.53. יומו הספינה מראה על עבודות שבוצעו במכוונה ועל הסיפון: שימוך, גריז, ניקוי פילטרים והברקת נוושת. כל אחד מאתנו קיבל חצי דולר להוצאות קטנות. זה לא כולל דמי דואר: המכתבים נשלחים על חשבוננו המשותף וכל אחד ראשי לכתוב כמה שהוא רוצה. 24.7.53. הצטיידנו בדלק ומים. על ידינו עומדת ספינה קצת יותר גדולה מישראלה. היא נושאת דגל איטלקי אבל אנשיה אינם עושים רושם איטלקי. תוך כדי עבודה על הסיפון התקשרנו אהם. מסתבר שהם בני מורים או פרופסורים המלמדים באוניברסיטה האמריקאית של בירות. הספינה שיכת לערבי לבנוני והצוות מונה שלושה שכירים ערביים ושלושה זוגות אמריקאים. מן השיחה מתברר שהם מפליגים באותו זמן איתנו עד האי.

25.7.53. בערב הוכן הכל להפלגה, שנבקעה לשעה 4 לפנות בוקר. בשעה שלוש קמתי, סובבתי על הסיפון. גיליתי שהחשמלטור נעדר. בחוף נשבה רוח חזקה ולא היתה אפשרות להפליג. כיכינו לשני דברים — לחשמלטור ולרוח גוחה יותר.

בחמש הופיע שלמה. "היכן התגלגלת?"

מתברר שהיה אצל חברים חובבי רדיו בנושאת מטוסים אמריקאית, העוגנת כאן באממול, הוא הביא אתו ילקוט צד עם מנורות ברגים וחמוטים מכל הצבעים. מורגש גם שהוא לגם משהו.

בשמונה שככה הרוח, האמריקאי מבירות הרים עוגן ויצא. שעה אחרינו אנו משחררים את העוגן ויוצאים. למחרת בשעה שלש אחר הצהרים השתנתה הרוח לרעה, נשבה בחזקה. היה הכרח לצמצם מפרשים. עם רדת החשכה הפכה הרוח סערה בועיר אנפין.

המפרש נקרע בסערה

הסערה התגברה. האיים נקסו ופרוס היו מעלינו, הרוח הצפונית-מערבית התחילה לזרוק גלים על הסיפון. היינו מודאגים בגלל הזוכיות בחדר ההגה שיכלו להתנפץ בנקל, ולגרום להצפת כל התא. אמנם היה מכסה של ברונט, אבל...

שני יתרונו היו לנו עדיין במשקנו נגד הטבע: המהירות של קרוב לחמשה מיל וההכרות שהספקנו לעשות עם הספינה. היא נטתה על הצד עד שלא נשארה טיפת דם בראשינו. אוכל חמ אי אפשר היה להכין. הטילטולים הלכו וגברו עד שבחצות באה המהלומה: המפרש הראשי נקרע לגמרי. מיד עמדנו מול הרוח והורדנו אותו. מהנפנופים נקרע גם החלוץ. מיד עלה ראשי סערה אדום וחלוץ סערה. בשש בבוקר הלך הראשי סערה עם הגאפ לים. הנענו את המנוע, הקורס שונה: ברחנו לחפש מכסה מתחת סינורה של חנוס באי מיל.

באי 08.15 היינו מאחורי האי. הים היה כמו ראי והמים

נקוי חשמלי. האלחוטאי של הספינה, או כפי שחבריו קוראים לו, "החשמלטור". שלמד מנוחין, באחת משעות הפנאי ממקצועו הרשמי. מנקה את חלקי הספינה.

צלולים כבסרט. עגנו בגן עדן של צוקים. דבר ראשון התנפלו על האוכל החם, הוצאנו את המורונים להתייבש על הסיפון. אחר כך שקעה הספינה כולה באווירה של חלומות עד הצהרים.

היה לנו זמן להסתכל מסביב למפרץ, הנמצא בחלק הדרומי של האי. הצוקים גופלים למים מגובה רב, ראשיהם מזוקרים אל תוך השמים. פה ושם צצו שנוניות מתוך המים עד כמה עשרות מטרים לגובה.

הכל היה שקט וקפוא. מסביב, אף נפש חיה. הוד מזור שלט על האבנים והחול. גם עלינו השפיע מראה זה, שלא היה לנו אפילו די אומץ לשחות לבד לחוף. מין אחירה מורה של עולם אחר שררה במקום, בזכרוננו עלו כל אותן האגדות מן המיתולוגיה היוונית ונדמה היה שלכל אחד חיכה בחוף איזה ציקלופ בעל עין אחת.

את גן העדן הפראי הזה עזבנו עם רדת הלילה. עקפנו את הצוקים ויצאנו לים, אשר נרגע בינתיים.

העברים שבאו בסירה

לקריינט הגענו בחצות, כשרוח גב דוחפת אותנו במהירות של ארבעה מיל. התעלה צרה וקירותיה זקופים מאד (עד חמישים מטר גובה). אפשרות הנסיעה היא רק בכיוון אחד כל פעם. משם ועד לים האדריאטי משתרעת לשון ים מוקפת הרי גבוהים המסתירים את הרוחות. הפנינו את החרטום לפאטרס להצטייד במים ומזון טרי.

פאטרס 30.7.53. עיר לבנטינית לרגלי הרי פורמס, נמל קטן בעל דמיון מה לחיפה, בגלל הרמה אשר מעליו. שובר הגלים משמש כסילת ובערבימ עם רדת החום, היינו נהנים מחברתם של היוונים הסקרנים.

ביום השני נפוצה בעיר השמועה על העבריאוס שבאו בסירתם הקטנה מרוזט. התוצאה היתה ביקור מטעם יהודי העיר. החכם בא ובשיחה שהתנהלה לרוב בידיים ובתנועות, הפציר בנו להשאר אהם לשבת, אבל כבוד מזג האויר, השליט היחידי עלינו, התערב והורה לצאת. האדריאטי קיבל אותנו בסבר פנים רעות מאד. גלימ רוח, שיירי סערה מלפני יומיים, דפקו עדיין על חופיו של אי קפאלוניה, האחרון בשורת האיים לפני הים הפתוח. עברה עלינו שוב פרשת הים האגאי, אבל כאן לא היה לנו מפרצה של חנוס להגן עלינו. לפנינו עמדו למעלה מ-200 מילים סוערים של ים פתוח.

"רכש" מכין סרנאדות

ביום הראשון, בלילה, שוכנו הים ובלית ברירה הורה בקומה של ישראלה. באותו לילה ראינו את נצנוצו של מגדלור הספטיבנטו, נקודת החלוץ של מסינה. המסינה לא פגרה אחרי אחיה האגאי והאדריאטי. היא נפתח עליו רוח הקרה.

בשעה 14.33 נקשרנו בנמל מסינה. בחוף עוד נבחה הרוח. עדיין נכונה לנו דרך קשה עד הגיברלטר והספינה לא מוכנה לזאת מבחינה פיזית. הוא תהיה זקוקה שוב לצבירת הכשרה רצינית: המפרשים, התחתית והמכונה. בצוות חלו שנויים בתפקידים. את המטבח ירשו מקס ויורם. במכונה יספלו צבי ויורם. שלמה לויצקי אחראי למשמרות. הוא וינקל קילמניק הם סטודנטים לגביציה. ערב ערב יושבים ולומדים. צבי החליט שיוורם הוא מורה מתאים לאסטרונומיה והוא מוכרח ללמוד משהו על המלות.

"רכש" משנס מותניו ומנסה כוחו בשירה וכתובה, אבל היצירות שלו הן סודיות ואין לנו ביקורת עליהן. בכל אופן הוא מצטט את אלתרמן ו...ביאליק. המעניין הוא: כל מיל שמרחיקים מן הארץ (עד כה: 1117), כן מתגלית מידה גדושה יותר של ציונות. מי יודע מתי נראה שוב את הארץ?

בלב הים

מז הרגע שמפי-נה הקטנה עז-בה את נמל-ה-אם שנה, תל-אביב, הספיקה לבקר בנמלי רח-דום, יוון, איט-ליה. ככה מקום שהגיעו, מיד משכו ששת ה-צעירים הישר-אליים תשומת-לב מלדלת. הת-מונה במימין צו-למה בשעת הפ-דגה על ירי חבר-הצוות הששי, שלמה מנוחין.

